

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
دانشکده علوم توانبخشی
طرح درس ترمی

عنوان درس : توانبخشی حرفه ای و ارگونومی کد ۳۱

مخاطبان: دانشجویان کارشناسی کاردرمانی

تعداد واحد: ۱ واحد نظری و ۰/۵ واحد عملی

ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: روزهای شنبه ساعت ۸ تا ۱۰

زمان ارائه درس: نیمسال دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۴ ، روزهای یک شنبه ساعت ۱۴ تا ۱۶

مدرس: دکتر قدسیه جوینی

درس و پیش نیاز: ندارد

هدف کلی درس :

هدف از این درس آشنایی دانشجویان کاردرمانی با مفهوم کار، اصول ارزیابی، آموزش، مشاوره و کاربایی و همچنین آشنایی با اصول ارگونومی و مهندسی عوامل انسانی به منظور تطابق افراد کم توان با شغل و محیط کار در راستای استقلال حرفه ای و اقتصادی است.

اهداف کلی جلسات : (جهت هر جلسه یک هدف):

- ۱- معرفی دوره، شناخت مفهوم کار و حیطه های آن و اهمیت و ضرورت آن برای افراد ناتوان
- ۲- شناخت مفاهیم توانبخشی حرفه ای و ارگونومی
- ۳- شناخت انواع ابزارها و روش های ارزیابی در توانبخشی حرفه ای
- ۴- به کارگیری انواع ابزارها و روش های ارزیابی در توانبخشی حرفه ای
- ۵- شناخت انواع مداخلات توانبخشی حرفه ای
- ۶- آشنایی با مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان
- ۷- آشنایی با مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان
- ۸- به کارگیری انواع مداخلات توانبخشی حرفه ای
- ۹- به کارگیری انواع مداخلات توانبخشی حرفه ای
- ۱۰- شناخت مفاهیم استرس شغلی، فرسودگی شغلی و آسیب های ناشی از کار و نقش کاردرمانی در کنترل آنها
- ۱۱- شناخت ارگونومی در توانبخشی حرفه ای
- ۱۲- شناخت و به کارگیری ارزیابی های ارگونومی در محیط کار
- ۱۳- شناخت اصلاحات مبتنی بر اصول ارگونومی در محیط کار
- ۱۴- به کارگیری و اجرای چک لیست ارگونومی برای یک شغل
- ۱۵- بازدید و مشاهده مرکز توانبخشی حرفه ای
- ۱۶- بازدید و مشاهده مرکز توانبخشی حرفه ای

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

هدف کلی جلسه اول:

معرفی دوره، شناخت مفهوم کار و حیطه های آن و اهمیت و ضرورت آن برای افراد ناتوان

اهداف ویژه جلسه اول:

- ۱-۱- آشنایی دانشجو با منابع درسی، روند کلاس در طول ترم و تکالیف و انتظارات از وی
- ۱-۲- شناخت مفاهیم مربوط به کار (Job, Work و Vocation)
- ۱-۳- شناخت حیطه های کار بر اساس چهارچوب بالینی کاردرمانی
- ۱-۴- آشنایی با انواع کار و اشتغال.
- ۱-۵- شناخت ارزش کار
- ۱-۶- شناخت اهمیت و ضرورت کار برای افراد ناتوان
- ۱-۷- آشنایی با قوانین موجود در ایران جهت اشتغال معلولین
- ۱-۸- شناخت موانع موجود در جامعه ایران برای اشتغال افراد ناتوان را بشناسد.
- ۱-۹- پیدا کردن نگاه مثبت اندیشانه و باورپذیرانه نسبت به اشتغال معلولین در جامعه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- منابع درسی، روند کلاس در طول ترم و تکالیف و انتظارات از وی را شرح دهد.
- مفاهیم کار (Job, Work و Vocation) را شرح دهد.
- حیطه های کار بر اساس چهارچوب بالینی کاردرمانی را شرح دهد.
- با انواع کار و اشتغال شرح دهد.
- ارزش کار را شرح دهد.
- اهمیت و ضرورت کار برای افراد ناتوان را شرح دهد.
- قوانین موجود در ایران جهت اشتغال معلولین را بیان کند.
- موانع موجود در جامعه برای اشتغال افراد ناتوان را شرح دهد.
- نگاه مثبت اندیشانه و باورپذیرانه نسبت به اشتغال معلولین در جامعه پیدا کند.

هدف کلی جلسه دوم:

شناخت مفاهیم توانبخشی حرفه ای و ارگونومی

اهداف ویژه جلسه دوم:

- ۲-۱- شناخت مفاهیم Vocational rehabilitation, Industrial therapy و ergonomy.
- ۲-۲- آشنایی با تاریخچه توانبخشی حرفه ای در ایران و جهان
- ۲-۳- شناخت تیم توانبخشی حرفه
- ۲-۴- آشنایی با نحوه ارتباط اعضای تیم توانبخشی با یکدیگر
- ۲-۵- آشنایی با فرایند توانبخشی حرفه ای آشنا

در پایان دانشجو قادر باشد:

- مفاهیم Vocational rehabilitation, Industrial therapy و ergonomy را شرح دهد.
- تاریخچه توانبخشی حرفه ای در ایران و جهان را به طور خلاصه شرح دهد.
- اعضای تیم توانبخشی حرفه ای را شرح دهد.
- نحوه ارتباط اعضای تیم توانبخشی با یکدیگر را بیان کند.
- فرایند توانبخشی حرفه ای را شرح دهد.

هدف کلی جلسه سوم:

شناخت انواع ابزارها و روش های ارزیابی در توانبخشی حرفه ای

اهداف ویژه جلسه سوم

- ۱-۳- شناخت ابزار occupation based activity analysis .
- ۲-۳- شناخت ابزار Job demands analysis
- ۳-۳- شناخت ابزار task analysis
- ۴-۳- شناخت Functional capacity assessment

در پایان دانشجو قادر باشد:

- شیوه ارزیابی، تفسیر با استفاده از ابزار occupation based activity analysis را شرح دهد.
- شیوه ارزیابی، تفسیر با استفاده از ابزار Job demands analysis را شرح دهد.
- شیوه ارزیابی، تفسیر با استفاده از ابزار task analysis را شرح دهد.
- شیوه ارزیابی، Functional capacity assessment را شرح دهد.

هدف کلی جلسه چهارم:

به کارگیری انواع ابزارها و روش های ارزیابی در توانبخشی حرفه ای

اهداف ویژه جلسه چهارم:

- ۱-۴- به کارگیری فرم occupation based activity analysis را جهت ارزیابی یک شغل
- ۲-۴- به کارگیری فرم Job demands analysis را جهت ارزیابی یک شغل
- ۳-۴- به کارگیری فرم task analysis را جهت ارزیابی یک شغل
- ۴-۴- ارزیابی ظرفیت های عملکردی یک فرد را برای یک شغل

در پایان دانشجو قادر باشد:

- شغل یک فرد را با استفاده از فرم occupation based activity analysis ارزیابی کند.
- شغل یک فرد را با استفاده از فرم Job demands analysis ارزیابی کند.
- شغل یک فرد را با استفاده از فرم task analysis ارزیابی کند.
- ظرفیت های عملکردی یک فرد را برای یک شغل مورد ارزیابی قرار دهد.

هدف کلی جلسه پنجم:

شناخت انواع مداخلات توانبخشی حرفه ای

اهداف ویژه جلسه پنجم:

- ۱-۵- شناخت انواع مداخلات Work hardening و work conditioning
- ۲-۵- شناخت انواع روش های آموزش پیش حرفه ای
- ۳-۵- آشنایی با مراحل مشاوره ، کاریابی و پیگیری و نقش کاردرمانی در این زمینه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- دانشجو انواع مداخلات Work hardening و work conditioning را شرح دهد.
- انواع روش های آموزش پیش حرفه ای را شرح دهد.
- دانشجو با مراحل مشاوره ، کاریابی و پیگیری نقش کاردرمانی در این زمینه را بیان کند.

هدف کلی جلسه ششم:

آشنایی با مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان

اهداف ویژه جلسه ششم:

- ۱-۶- آشنایی با مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان دچار بیماری های روانپزشکی
- ۲-۶- آشنایی با مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان دچار بیماری های نورولوژی

در پایان دانشجو قادر باشد:

- مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان دچار بیماری های روانپزشکی را شرح دهد.

- مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان دچار بیماری های نورولوژی را شرح دهد.

هدف کلی جلسه هفتم:

آشنایی با مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان

اهداف ویژه جلسه هفتم:

- ۱-۷- آشنایی با مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان دچار بیماری های ارتوپدیک
- ۲-۷- آشنایی با مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان دچار بیماری های کودکان
- ۳-۷- آشنایی با مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان دچار بیماری های نابینایان و ناشنوایان

در پایان دانشجو قادر باشد:

- مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان دچار بیماری های ارتوپدیک را شرح دهد.
- مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان دچار بیماری های کودکان را شرح دهد.
- مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان دچار بیماری های نابینایان و ناشنوایان را شرح دهد.

هدف کلی جلسه هشتم:

به کارگیری انواع مداخلات توانبخشی حرفه ای

اهداف ویژه جلسه هشتم:

- ۱-۸- طراحی فرم ارزیابی پیش حرفه ای برای بخش کاردرمانی در بیماری های روانپزشکی

در پایان دانشجو قادر باشد:

- فرم ارزیابی پیش حرفه ای برای بخش کاردرمانی طراحی نماید.

هدف کلی جلسه نهم:

به کارگیری انواع مداخلات توانبخشی حرفه ای

اهداف ویژه جلسه نهم:

- ۱-۹- به کارگیری و تکمیل فرم ارزیابی پیش حرفه ای برای یکی از بیماران روانپزشکی بزرگسال

در پایان دانشجو قادر باشد:

- فرم ارزیابی پیش حرفه ای برای بخش کاردرمانی تکمیل و اجرا نماید.

هدف کلی جلسه دهم:

شناخت مفاهیم استرس شغلی، فرسودگی شغلی و آسیب های ناشی از کار و نقش کاردرمانی در کنترل آنها

اهداف ویژه جلسه دهم:

- ۱-۱۰- شناخت مفهوم استرس شغلی.
- ۲-۱۰- شناخت نقش کاردرمانی در کنترل و درمان استرس های شغلی
- ۳-۱۰- شناخت فرسودگی شغلی
- ۴-۱۰- شناخت نقش کاردرمانی در کنترل و درمان فرسودگی شغلی
- ۵-۱۰- شناخت آسیب های ناشی از کار
- ۶-۱۰- شناخت نقش کاردرمانی در کنترل و درمان آسیب های ناشی از کار

در پایان دانشجو قادر باشد:

- مفهوم مفهوم استرس شغلی را تعریف و شرح دهد.
- نقش کاردرمانی در کنترل و درمان استرس های شغلی را شرح دهد.
- مفهوم مفهوم فرسودگی شغلی را تعریف و شرح دهد.
- نقش کاردرمانی در کنترل و درمان فرسودگی شغلی را شرح دهد.
- انواع آسیب های ناشی از کار را تعریف و شرح دهد.
- نقش کاردرمانی در کنترل و درمان آسیب های ناشی از کار را شرح دهد.

هدف کلی جلسه یازدهم:

شناخت ارگونومی و شیوه های ارزیابی آن در توانبخشی حرفه ای

اهداف ویژه جلسه یازدهم:

- ۱-۱۱- شناخت مفهوم ارگونومی
- ۲-۱۱- شناخت اصول ارگونومی در حیطه های مختلف
- ۳-۱۱- شناخت شیوه های ارزیابی ارگونومی در توانبخشی حرفه ای

در پایان دانشجو قادر باشد:

- مفهوم ارگونومی را تعریف و شرح دهد.
- اصول ارگونومی در حیطه های مختلف را شرح دهد.

هدف کلی جلسه دوازدهم:

شناخت اصلاحات و مداخلات مبتنی بر اصول ارگونومی در محیط کار

اهداف ویژه جلسه یازدهم:

- ۱-۱۲- شناخت اصلاحات مبتنی بر اصول ارگونومی در محیط کار

در پایان دانشجو قادر باشد:

- اصلاحات مبتنی بر اصول ارگونومی در محیط کار را شرح دهد.

هدف کلی جلسه سیزدهم:

به کارگیری و اجرای چک لیست ارگونومی برای یک شغل

اهداف ویژه جلسه چهاردهم:

- ۱-۱۳- شناخت،

در پایان دانشجو قادر باشد:

- چک لیست ارگونومی را برای یک شغل تکمیل نماید.

هدف کلی جلسه چهاردهم:

بازدید و مشاهده مرکز توانبخشی حرفه ای

اهداف ویژه جلسه پانزدهم:

- ۱-۱۴- آشنایی با امکانات، تجهیزات، مراجعان و خدمات مراکز توانبخشی حرفه ای.

در پایان دانشجو قادر باشد:

- امکانات، تجهیزات، مراجعان و خدمات مراکز توانبخشی حرفه ای را شرح دهد.

هدف کلی جلسه پانزدهم:

بازدید و مشاهده مرکز توانبخشی حرفه ای

اهداف ویژه جلسه شانزدهم:

- ۱-۱۵- آشنایی با امکانات، تجهیزات، مراجعان و خدمات مراکز توانبخشی حرفه ای

در پایان دانشجو قادر باشد:

- امکانات، تجهیزات، مراجعان و خدمات مراکز توانبخشی حرفه ای را شرح دهد.

منابع:

- Ross J. Occupational Therapy and Vocational Rehabilitation. University press
- Key LG. ergonomics for rehabilitation professionals. Amazon
- Jacobs K. Ergonomics for therapists. butter worth heineman
- Key G. Industrial therapy. Mosby

- Gillen G., Brown C. Willard and Spackman's Occupational Therapy Fourteenth, North American Edition
- Curtin. Occupational therapy for physical dysfunction, enabling occupation

- اکبر فهیمی ملاح و همکاران، کاردرمانی و توانبخشی حرفه ای (جوان راس)، انتشارات پرشکوه تهران

روش تدریس:

شیوه آموزش به صورت ترکیبی حضوری و مجازی به شیوه های تعامل بین استاد و دانشجو از طریق سخنرانی، بحث گروهی و پرسش و پاسخ، بازدید مراکز و تهیه گزارش و اجرا و به کارگیری آموخته هاست.

وسایل آموزشی :

- در صورت برگزاری حضوری جلسات: نرم افزار پاور پوینت، فیلم آموزشی، ویدئو پروژکتور، وایت بورد
- در صورت برگزاری مجازی جلسات: نرم افزار ادابی کانکت، سامانه نوید و پیام رسان ایتا

سنجش و ارزشیابی

آزمون	روش	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	تاریخ	ساعت
تکلیف کلاسی ۱ تکمیل فرم های Job analysis task , Occupation based analysis و analysis برای یک شغل	ارائه کتبی و کلاسی	٪۲۰	۱۴۰۳/۱۲/۲۲	
تکلیف کلاسی ۲ (تهیه چک لیست ارگونومی برای یک شغل)	ارائه کتبی	٪۱۰	تاریخ آزمون	
تکلیف کلاسی ۳ (تهیه فرم ارزیابی پیش حرفه ای برای بخش روانپزشکی)	ارائه کتبی	٪۱۰	تاریخ آزمون	
تکلیف کلاسی ۴ ارائه گزارش کتبی از بازدید از مرکز توانبخشی حرفه ای	ارائه کتبی	٪۱۰	تاریخ آزمون	
آزمون پایان ترم	آزمون کتبی تستی و تشریحی	٪۵۰	۱۴۰۴/۴/۱۸	

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

از دانشجو انتظار می رود:

- به موقع در کلاس حضور یابد.

- از تلفن همراه در کلاس استفاده ننماید.
- در بحث های گروهی در کلاس مشارکت فعال داشته باشد.
- به نظرات هم گروه ها /مخاطبین /کلیه ی ذینفعان اهمیت بدهد.
- با هم گروه ها /مخاطبین /کلیه ی ذینفعان محترمانه برخورد کند.
- نظرات و دیدگاههای خود را با هم گروه ها /مخاطبین /کلیه ی ذینفعان به اشتراک بگذارد.
- دیدگاه ها و پیشنهادات هم گروه ها /مخاطبین /کلیه ی ذینفعان را فعالانه نقدکند.
- به موقع در جلسات آزمون حضور یابد.

نام و امضای مدرس: دکتر قدسیه جوینی نام و امضای مدیر گروه: نام و امضای مسئول EDO دانشکده:

تاریخ ارسال :

تاریخ ارسال:

تاریخ تحویل: ۱۴۰۳/۱۱/۱۵

جدول زمانبندی درس توانبخشی حرفه ای و ارگونومی

روز و ساعت جلسه : روزهای چهارشنبه ساعت ۱۰ تا ۱۲

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه	مدرس
۱	۱۴۰۳/۱۱/۲۴	معرفی دوره، شناخت مفهوم کار و حیطه های آن و اهمیت و ضرورت آن برای افراد ناتوان	دکتر قدسیه جوینی
۲	۱۴۰۳/۱۲/۱	شناخت مفاهیم توانبخشی حرفه ای و ارگونومی	دکتر قدسیه جوینی
۳	۱۴۰۳/۱۲/۸	شناخت انواع ابزارها و روش های ارزیابی در توانبخشی حرفه ای	دکتر قدسیه جوینی
۴	۱۴۰۳/۱۲/۱۵	به کارگیری انواع ابزارها و روش های ارزیابی در توانبخشی حرفه ای	دکتر قدسیه جوینی
۵	۱۴۰۴/۱۲/۲۲	شناخت انواع مداخلات توانبخشی حرفه ای	دکتر قدسیه جوینی
۶	۱۴۰۴/۱/۲۰	آشنایی با مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان	دکتر قدسیه جوینی
۷	۱۴۰۴/۱/۲۷	آشنایی با مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان	دکتر قدسیه جوینی
۸	طی کلینیک روانپزشکی	به کارگیری انواع مداخلات توانبخشی حرفه ای	دکتر قدسیه جوینی
۹	طی کلینیک روانپزشکی	به کارگیری انواع مداخلات توانبخشی حرفه ای	دکتر قدسیه جوینی
۱۰	۱۴۰۴/۲/۳	شناخت مفاهیم استرس شغلی، فرسودگی شغلی و آسیب های ناشی از کار و نقش کاردرمانی در کنترل آنها	دکتر قدسیه جوینی
۱۱	۱۴۰۴/۲/۱۰	شناخت ارگونومی و شیوه های ارزیابی آن در توانبخشی حرفه ای	دکتر قدسیه جوینی
۱۲	۱۴۰۴/۲/۱۰	شناخت اصلاحات مبتنی بر اصول ارگونومی در محیط کار	دکتر قدسیه جوینی
۱۳	طی ترم	به کارگیری و اجرای چک لیست ارگونومی برای یک شغل	دکتر قدسیه جوینی
۱۴	با هماهنگی مرکز	بازدید از مرکز توانبخشی حرفه ای	دکتر قدسیه جوینی
۱۵	با هماهنگی مرکز	بازدید از مرکز توانبخشی حرفه ای	دکتر قدسیه جوینی